

Konserveerimis- ja digiteerimiskeskuse Kanut arendusstrateegia 2021 – 2024

Tallinn 2021

Sisukord

Sisukord	2
1. KONSERVEERIMINE.....	3
Sisekeskkonna analüüs	3
Teadustöö eesmärgid, tegevussuunad ja tegevused 2021-2024	4
Väliskeskkonna analüüs	6
SWOT analüüs.....	8
2. DIGITEERIMINE	10
Sisekeskkonna analüüs	10
Väliskeskkonna analüüs.	14
Positsioon eesti pärandi digiteerimise maastikul.....	14
Teadustöö eesmärgid, tegevussuunad ja tegevused 2021-2024	15
SWOT analüüs.....	18

1. KONSERVEERIMINE

Sisekeskkonna analüüs

2021 aastaks on Kanutil võimekus pakkuda kvaliteetset konserveerimis –restaureerimisteenust järgmiste materjalide ja esemetüüpide korral: etnograafiline puit, mööbel, erinevatest metallidest objektid, kivi ja kips skulptuurid, keraamika-, luu- ja klaasesemed, tekstiilesemad ja rõivad, nahkesemed, köited, paber objektid (mudelid, maketid jms) paber ja pärgament dokumendid, (talu- ja maa-) kaardid, paberalusel kunstiteosed (akvarell, pastell, graafika jms), fotomaterjalid, õli- ja temperamaalid, polükroomsed puitesemed (kirikuinventar) jms. Võimekus puudub arheoloogiliste esemete nn masskonserveerimiseks (jooksvate väljakaevamiste leiumaterjalid). Muuseumidele teostatakse töid vastavalt (aasta-)rakenduskavale. <https://evm.ee/est/kanut-/muuseumidele>. Kanut teenindab 25 riigimuseumi ja nende aastatellimuste kogused ületavad aasta-aastalt Kanuti võimekuse. Rakenduskavasse valitavate esemete arvu määrab museaalide seisund ja planeeritav konserveerimistööde maht. Museaalide esmane valikuprintsiip on esemed, mis lähevad püsi- või ajutisele näitusele, on avariilises ja halvas seisundis ning digiettevalmistust vajavad 2D objektid (kujutised trükisesse, MuSi jms).

Viimasel viiel aasta on suurenenud digiettevalmistust vajavate pabermaterjalide (dokumendid, kaardid, graafika, tööjoonised jms) hulk, seejuures üksikobjektidena ja ka tervik kogudena.

Viimastel aastatel on lisaks mälestiste konserveerimisele suurenenud kirikute ja kohalike omavalitsuste haldusüksuste ning eratellijate omarahastusel baseeruvate objektide konserveerimistööde soovimaht.

Alates 2021 a jaanuarist esitatakse museaalide konserveerimistööde dokumentatsioon Muuseumide infosüsteemi (MUISi) moodulis „Konserveerimistööde pass“. 2019 aastal tegeles Kanuti konservaatoritest koosnev testgrupp mooduli kasutuselevõtuga ja koostas majasisese kasutusjuhise ning 2020 aasta lõpul toimusid vastavasisulised koolituspäevad Kanuti konservaatoritele.

Kanutis aastani 2021 museaalide dokumenteerimiseks kasutatud aruandevormi (KRD) on pidevalt arendatud ja täiustatud ning seda kasutati sageli ka tudengite õppetöös metoodilise materjalina. Kahjuks ei ole MuS 1,0 versiooni konserveerimistööde passi sisu KD kaardiga informatiivsusele samaväärne. Positiivne on aga see, et muuseumid saavad infosüsteemis konserveerimistööde aruannet (passi) näha ja lugeda. Nimetatud moodulis on palju probleemseid kohti, kuid kahjuks ei leita MuS 1,0 (vahe)arenduseks võimalusi ja kõik vajalikud muudatused viiakse sisse MuS 2,0 versiooni. Kanuti spetsialistid jätkavad koostööd MuS 2.0 arendustöödega tegelevas MA töögrupis.

Teadustöö eesmärgid, tegevussuunad ja tegevused 2021-2024

•Kultuuripärandi tehnoloogilised uuringud, parima praktika ja teaduspõhiste konserveerimismetoodikate kasutamine ja arendamine ning materjaliuuringud koostöös mäluasutustega ja kõrgkoolide uurimislaboritega.

Tehnoloogiline ja materjali (sisestruktuuri, koostisainete jms) uuring- eesmärgiga määrata objekti valmistamise tehnikad, hinnata konserveeritava objekti säilivuskvaliteeti, valida konserveerimismeetodid ning planeerida sobivaimad säilitamis- ja eksponeerimistingimused. Materjali uuringuteks tehakse koostööd kõrgkoolide uurimislaboritega, kellega koos viiakse läbi erinevaid kvantitatiivseid instrumentaalanalüüse. Reeglina planeeritakse uuringud mälestiste ja museaalide tehnoloogilisteks ja materjali uuringuteks. Saadud tulemusi kasutatakse konserveerimis-dokumentatsioonide kirjetes, eriala artiklite, ettekannete ja koolitusmaterjalide koostamisel.

Konserveerimisalase metoodilise infopanga loomine. Vajadus on luua Kanuti metoodiline infopank - koondada järjepidevalt ühtsesse struktuuri juba olemasolev informatsioon varasematest, praegu kasutatavatest ja uutest konserveerimismeetoditest sh töölahuste retseptuurid, tööviisid ja –tehnilised vahendid ning konserveerimismaterjalid. Praegu on see teave puudulik ja hajutatud erinevate osakondade vahel ning info leitavus on ebamugav, sest puudub ühtne otsingusüsteem. Teostatud tööde kirjed (dokumentatsioon) on tagasiulatavalt kättesaadavad Kanuti konserveerimistöode arhiivist (hea süsteemne kogu), kuid info on objekti keskne, otsing väga mehaaniline ja pärsib konservaatori motivatsiooni materjaliga tegelemisel.

Planeeritav tegevus/ teema	Periood/ Teostajad
<i>Konserveerimismetoodiline arendustegevus</i>	
Geellahused erinevate materjalide pinnapuhastamisel (praktiliste konserveerimistöode käigus teostatavad materjali kasutamise ja valiku uuringud).	2021 – 2024 Grete Ots, Tea Šumanov, Kaisa Mil Saar, Aire Aksiim, Kristina Aas
Geellahuste kasutamisest konserveeritavatel objektidel - artiklid Renovatum anno	2021 – 2024 Eseme ja maaliosakonna konservaatorid
Koostöö TÜ Katsekojaga (seisundist lähtuvalt konserveeritavate esemete struktuuri, materjali ja tehnoloogia uuringud)	2021 – 2024 Kanuti konservaatorid Kadri Väljaots (EKA magister, juhendaja Tea Šumanov) - teema „Plastikkattega tööjooniste materjali uuringud“
<i>Konserveerimisalase metoodilise infopanga loomine</i>	2022-2024 (Heige Peets, erinevate materjalide konservaatorid)

•Säilitusvaldkonna arendustegevustes osalemine

Kanut on oma tegevusaastate jooksul pidanud väga oluliseks arendada kultuuripärandi säilitusvaldkonda olles konserveerimise ja digiteerimise oskusteabe haldaja, vahendaja ja populariseerija. Kanut on aastaid tegelenud teemaga kuidas tagada efektiivne ja ressursisäästlik Eesti kultuuripärandi pikaajaline säilitamine ja millised on museaalide kõige optimaalsemad hoiustamisvõimalused, hinnates seejuures erinevate võimaluste ohte ja riske ning nende maandamise meetmeid. Lisaks neile on aktuaalsed ka kultuuripärandi seisundi hindamine, korrastamise ja konsereveerimisvajaduse hindamine.

Osalemine erinevates mäluastuste järelvalve –ja terminoloogiatöögruppides võimaldab olla kursis valdkonna probleemide ja valupunktidega ning anda oma panus kitsaskohtade lahendamiseks läbi erinevate töövormide (täiendkoolitused, praktiline väljaõpe, konsultatsioonid, kirjalikud ettepanekud, terminite defineerimine, osalemine sõnastike koostamises jms).

Konserveerimisteadus areneb ja muutub ajas ning konservaator peab olema kursis uute, aga ka varasemate konserveerimisstrateegiatega meil ja mujal. Erialane infovahetus on oluline oma tegevuste hindamiseks ja uute oskuste omandamiseks. Viirusest tingituna osaletakse rahvusvahelistel seminaridel ja konverentsidel veebikeskkonnas.

Erialaste artiklite avaldamine ajakirjas “Renovatum anno”, “Muuseum”, “Muinsuskaitse aastaraamat” ja populaarteaduslikes väljaannetes (Pööning). Koolitusmaterjalid ja loengud esitatakse SA kodulehel <https://evm.ee/est/kanut-/koolituste.materjalid>. Jooksvalt tutvustatakse Kanuti tegemisi Facebookis.

Kanut on varasemalt koostanud ka konserveerimisalaseid juhendmaterjale, kuid see on kahjuks jäänud ajaressursi tõttu poolikuks ja eesmärgiks võiks olla järgnevatel aastatel sellega jätkata

<https://evm.ee/est/kanut-/spetsialistile/juhendid>

Planeeritav tegevus	Periood/teostaja
Osalemine Kultuuriministeeriumi järelevalvekomisjonis	2021-2024 (töö korraldus MA Kadri Tael) Osakondade juhatajad
Osalemine Koguhoidjate Ühenduse komisjoni, koostatava käsiraamatu ja säilitussõnastike töögruppide töös. (säilitustegevuste ja terminite defineerimine) .	2021 – 2024 Osakonnajuhatajad, konservaatorid
Oluline on konservaatorite osalemine MuS 2,0 versiooni arenduses – terminoloogia täpsustamine ja passi sisupoole täiendamine	2021 – 2024 etapiline tegevus, Muinsuskaitseamet
Osalemine TÜ säilitustöögrupi terminoloogia kogumiku tegemistes	Sille Siidirätsep, Grete Nilp, Heige Peets, Martin Sermat, Grete Ots.
Pärandihoidla tegevustikku ettevalmistav töögrupp : dokumenteerimine ja terminoloogia, museaalide hindamine, pakendamine pikaajaliseks säilitamiseks	Kalev Uustalu, Sille Siidirätsep, Grete Nilp Heige Peets, Martin Sermat
Järjepidev koostöö muuseumidega	2021-2024 (jätkuv)

1.tagada nende kogude digiettevalmistuse parem planeerimine. 2.koostöös muuseumidega aidata neil hinnata museaalide säilivuskvaliteeti, sellest johtuvat konserveerimistöö vajadust ja säilitustegevuste valikut (praktiline konserveerimine, korrastamine, pakendamine, digiteerimine vms)	
Säilitusvaldkonna koolituste, väljaõppe ja nõustamiste korraldamine	2021-2024 (planeeritavad aasta koolitused, kokkuleppelised praktikatöötoad muuseumi koguhoidjatele.
Üliõpilastööde juhendamine	2021-2024 (jätkuv)
Praktikantide juhendamine	2021-2024, jooksvalt kokkuleppel koolidega
Kutseksamite korraldamine	2021 (esmataotlejatele, taastõendajaid ei ole) 2021-2024 (esmataotlemine, taastõendamine).
Videofilmide valmistamine	2021 – 2024. esemete konserveerimistööid tutvustavate videoklippide esitlemine kodulehel.

Väliskeskonna analüüs

Kanuti kliendibaas jaguneb kaheks: Kultuuriministeriumi valitsemisalasse kuuluvad riigimuuseumid ja kultuuriministeriumi muuseumikogu kasutavad sihtasutused ning kliendid, kes ise maksavad pakutavate teenuste eest (Muinsuskaitseamet, eraisikud, ettevõtted, eramuuseumid jne). Suurem osa teenuste mahust teostatakse riigieelarvest rahastatavatele riigimuuseumidele (85 % aastasest töömahust).

Kanuti strateegilised partnerid:

Kultuuriministerium	Kanuti tegevust rahastatakse riigieelarvest
Riigimuuseumid ja -sihtasutused	Kanuti kliendibaas
Muinsuskaitseamet	Tellimustööd: Mälestiste konserveerimine ja uuringud. Koostöö: Pärandihoidla ettevalmistavad tegevused. Muuseumide järelevalvekomisjon, valdkondlikud nõustamised.
SA Kutsekoda	Kutsekoda on kutseandmise valdkonna riiklik koordinaator.
Tartu Ülikool	Tartu Ülikooli Kutsekoda on Kanuti partner teenuse pakkumiseks vajalike uuringute ja analüüside teostamisel
Tallinna Ülikooli Arheoloogiakeskuse	Röntgen uuringud
Archaeovision R&D	UV- ja IP-uuringud
Eesti Kunstimuuseum	KUMU on Kanuti partner teenuse pakkumiseks vajalike uuringute ja analüüside teostamisel

EKA Muinsuskaitse ja konserveerimine	Väljaõpe: erialaloengud ja tudengite praktikabaas. Kursuse-, bakalaureuse-, magistri- ja doktoritööde juhendamine.
Tartu Kõrgem Kunstikool Pallas	Väljaõpe: erialaloengud, praktika baas ja lõputööde juhendamine
TÜ Viljandi Kultuurikolledž	Väljaõpe: erialaloengud, praktikabaas, lõputööde juhendamine
Tallinna Ehituskool	Väljaõpe: loengud, praktikabaas, lõputööde juhendamine
Kuressaare Ametikool	Väljaõpe: loengud, praktikabaas, lõputööde juhendamine
Haapsalu Kutsehariduskeskus	Väljaõpe: loengud, praktikabaas, lõputööde juhendamine
Kopli Ametikool	Väljaõpe: praktikabaas
Maksing OÜ	on Kanuti partner konserveerimis- ja pakkematerjalide tarnijana. Arhiivipüsivast kartongist säilitusümbriste valmistamine (Kanuti tellimustöö)
Advisio OÜ, Digifoto jt	on Kanuti partnerid reproduktsioonide trükkimisel

Kanutitegevustes on väga oluline koostöö erinevate mälu- ja õppeasutustega. Pikki aastaid on korraldatud valdkonnapõhiseid täiendkoolitusi muuseumide koguhoidjatele ja konservatoritele ning silmas pidades järelkasvu on Kanuti praktikabaasiks erinevatele õppeasutustele süsteemiga õpipoiss- sell - meister.

Õppuritest on nii mõnigi leidnud võimaluse tulla tööle Kanutisse.

Praktilise konserveerimisega paralleelselt toimub võimalikult põhjalik materjaliuuring ning teostele sobivate säilitamis- ja eksponeerimistingimuste kujundamine. Materjaliuuringuteks ja analüüsimiseks tehakse koostööd kõrgkoolide uurimislaboritega, kellega koos viiakse läbi erinevaid kvantitatiivseid instrumentaalanalüüse. Levinumad analüüsimeetodid konserveerimises on valgus- ja stereomikroskoopia, röntgenfluorestsents (XRF), skaneeriv elektronmikroskoopia (SEM), ATR-FT-IR spektroskoopia.

SA Eesti Vabaõhumuuseumi kutseandja õigused kehtivad kuni 09.04.2024. Oluline on tagada konservatoritele võimalus taastõendada oma kutset, vastasel juhul kutse kaotab kehtivuse. Vastavalt kehtivusajale (7 aastat) kaotavad praegu kehtivad kutsed kehtivuse: 2021(0), 2022 (9), 2023 (7), 2024 (8), 2025 (2), 2027 (3).

SWOT analüüs

Tugevused:

- Konserveerimise ja digiteerimise valdkonna pikaajaliste traditsioonidega keskne asutus Eestis: konserveerimiskompetentsi, parimate praktikate ning traditsioonide hoidmine ja arendamine.
- Väga laiapõhjaline teenuste pakkumine mälu-, riigi- ja eraasutustele
- Lai teenuste valik võimaldab pakkuda komplekselt teenust- digi-, konserveerimine-, uurimine, eri valdkondi (materjale) hõlmavaid objekte ning konserveerimisprojekte
- Personali tase ja kvalifikatsioon: missioonitundeline, pika kogemuste pagasiga ning kõrge kvalifikatsiooniga spetsialistide kaader.
- Töötaja motiveeritus toetub eelkõige huvitavale tööle väärtuslike, põnevate ja unikaalsete esemetega. Keerukate tööülesannete lahendamine tõstab enesehinnangut ja annab rahulolu tehtud tööst. Konservatori isikuomadus- uudishimu saab igati rahuldatud.
- Iga eriala konservator vastutab tehtud töö kvaliteedi eest. Keerukamate tööülesannete täitmisel ei pea konservator võtma endale ainuvastutust vaid kutsutakse kokku Kanuti Konserveerimisnõukogu, mis otsustab ja kinnitab edasise tegevuse.
- Asutus võimaldab konservatoritel oma põhitöö kõrvalt õppida magistriõppes.
- Head erialased suhted ja koostöövalmidus Eesti mäluasutuste ja uurimislaboritega.
- Dokumenteerimisosakond tagab ühtsetel alustel toimiva konserveerimis-restaureerimistöde dokumenteerimise, vormistamise, säilitamise Kanuti arhiivis ja materjali edastamise muuseumide digihoidlasse. (Alates 2021 aastast muutus Kanutis dokumenteerimise süsteem ja MulSis väljastatavad dokumendid pole varasemaga võrreldes enam nii sisutihedad)

Nõrkused:

- Kanutil puudub kaader (teadurid), kes tegeleks kitsamalt säilitusteaduse teemadega. Praegustel Kanuti spetsialistidel (osakonnajuhatajad, digiteerijad, konservatorid) ei jää põhitegevuste ja praktilise konserveerimistöõ kõrval piisavalt aega süveneda ja tegeleda konserveerimise teoreetiliste teemadega (seda näitab erialaartiklite ja konverentsi ettekannete mahu vähenemine) ja kahjuks ka Kanutisest infokogude koostamiseks. (näit konserveerimismetoodikate, retseptuuride jms koostamine)
- Kanutil puudub võimalus oma konservatorite järelkasvu kasvatamiseks: õpipoiss-sell-meister süsteem eeldab siiski õppurile-töötaja põhikohaga tööd (eelarve puudumine).
- Tallinnas Pikk tn 2/Rataskaevu 3 hoones asuvate tööruumide amortiseerumine ja seeläbi töökeskkonna halvenemine (ruumide kliima). Hoone ruumilahendus ja -kitsikus, ei võimalda kaasaegsete ja töötajate vajadustele vastavate töökodade loomist. Puudub võimalus luua sobiva suurusega ja nõuetekohase mikrokliimaga hoiuruum konserveeritavatele objektidele ja sobivad laoruumid konserveerimismaterjalide hoiustamiseks.

- Puuduvad rahalised võimalused lisatööjõu kasutamiseks. Näit digiprojektides museaalide ettevalmistustegevused. Sellise tegevuste rahastamist (tööjõud ja materjalid) pole kahjuks sisse planeeritud ka riiklikesse digiprojektidesse. Objektide ettevalmistustegevus tuleb teha oma kollektiivil, mis põhjustab töötajate ülekoormatust.

Ohud:

- Ebasobiva mikrokliimaga töö- ja hoidlaruumid halvendavad töös olevate objektide seisundit ja tellijatele ei suudeta tagada kvaliteetset teenust.
- Kompetentsi ja kvalifikatsiooni kaotamise oht: samas vanuses spetsialistid jäävad pensionile ca ühel ajal. Puudub heal praktilal põhineva konserveerimistöo jätkusuutlikkus, sest järelkasv eeldab noore väljaõpetamist meistri käe all mitme aasta jooksul põhikohaga konservatorina.

Võimalused

- Teadustegevuse arendamiseks/ laiendamiseks on vaja eelkõige otsustada selle tegevuse vajalikkus (olulisus, prioriteetsus) – sõnastada eesmärgid ja siis kaardistada teemad, millega võiks Kanut tegeleda ja millised võiks olla võimalused (tööajakulu, erialakoolitus spetsialistidele jms). Või otsustada jääda praeguste tegevuste juurde, mis on põhiliselt koolitused ja väljaõpped koos koolitusmaterjalide koostamisega, personaalsed magistritööd ja juhendamised, artiklid Renovatumisse jms, osalemine konverentsidel jne.
- Leida sobivaim viis tööaja arvestuseks uurimisteamaga tegelemisel vältimaks ülekoormust ja anda tegijale motivatsioon teemaga tegelemiseks.
- Teemad, millega tegeletakse konserveerimistöode teostamisel (uuritakse erialakirjandust, tehakse materjaliteste sobiva meetodika kasutamiseks jms), koondada juhenditeks, mis avaldatakse SA EVM -Kanut kodulehel. Juhendid on põhjalikumad teemat käsitlevad materjalid kui perioodikas avaldatavad ülevaate artiklid.

2. DIGITEERIMINE

Sisekeskkonna analüüs

2021.aasta seisuga on KDK Kanutis loodud võimekus kvaliteetselt digiteerida erineva suurusega esemeid, fotomaterjale (klaasnegatiivid, negatiivid, slaidid, positiivid), käsikirju, haruldasi ajaloolisi köiteid, maakaarte, plakateid, graafikat, maale jt ruumilisi kunstiteoseid standarditele vastavas töökeskkonnas.

Tööprotsessi ja pildifailide kvaliteedi määramise aluseks Kanutis on rahvusvahelised standardid.

Muuseumikogude digiteerimise arendustes lähiaastatel 2021-2024 on oluline KDK Kanutis võtta arvesse Kultuuriministeeriumi kultuuripärandi digiteerimise tegevuskava. Tegevuskava kohaselt toimuvad lähiaastatel olulised digitaristu arendused ja mäluasutuste dokumentide, trükiste, esemete ja fotopärandi massiline digiteerimine vastavalt kokkulepitud pildifailide kvaliteedile Vt

https://www.kul.ee/sites/kulminn/files/kultuuriparandi_digiteerimine_2018-2023_tegevuskava_lyhiversioon_2020.pdf muudetud dets.2020.

Tegevuskava eesmärgiks on teha 2023. aastaks digitaalselt kättesaadavaks kolmandik meie mäluasutustes säilitatavast kultuuripärandist ja uuendada mäluasutuste info hoidmise taristut, tehes seejuures digiteerimisel võtmevalikuid kultuuripärandi seisukohalt, st mitte digiteerides kogu kultuuripärandit vaid piirdudes ajavahemikuga 1918-1940.

Tegevuskava kohaselt on tegemist massdigiteerimise projektiga, millel on 24 alamtegevust ehk alamprojekti. Tegevuskava realiseerimise kogumaksumus on 9,02 miljonit eurot. 5,5 aasta jooksul digiteeritakse ligi 160 000 eset, üle 6 miljoni dokumendi, üle 3 milj trükise, ligi 160 000 fotopärandit, ligi 700 filmipärandi objekti.

Selle tegevuskava raames on moodustatud kuus valdkonna spetsialistide töörühma, millest igaüks keskendub prioriteetsele pärandi valdkonnale, milleks on dokumendid, trükised, fotod, esemed ja filmid.

Töörühmad esitasid valdkondlikud prioriteedid, eesmärgid ja elluviijad. Nende alusel koostati selle tegevuskava raames elluviidav projekt, mille läbiviijateks on 1. Eesti Kirjandusmuuseum 2. Eesti Rahva Muuseum 3. Eesti Rahvusraamatukogu 4. Eesti Rahvusringhääling 5. Rahvusarhiiv 6. Tartu Ülikool 7. Registrate ja Infosüsteemide Keskus 8. Kultuuriministeerium.

Strateegilised eesmärgid on koostatud lähtuvalt senise kultuuripärandi digiteerimise taseme kriitilisele hinnangule. Digiteerimise strateegia on koostatud olukorras, kus riigi hallatavates mäluasutustes on kokku üle 900 miljoni Eesti kultuuri jaoks olulist pärandi objekti, mis vääriavad digiteerimist, ent 2018. aastaks oli nendest digiteeritud vaid ca 10%.

Kultuuriministeeriumi digiteerimise strateegia eesmärgiks on:

1. Teha digitaalselt kättesaadavaks kuni kolmandik Eesti mäluasutuste kultuuripärandist.
2. Arendada välja digitaalse kultuuripärandi arhiveerimise, pikaajalise säilitamise ja varundamise konsolideeritud arhitektuur ning teenus.
3. Teha vähemalt kolmanda astme avaandmetena kättesaadavaks info 1,2 miljoni kultuuripärandi objekti kohta. Eesmärgi saavutamiseks kujundatakse ümber kultuuripärandi digiteerimise tulemini jõudmist toetav juhtimisstruktuur ning eesmärgi saavutamiseks luuakse eeldused elanike teadlikkuse kasvatamiseks, digiteeritud kultuuripärandi kasutamiseks äriteenustes ning mäluasutuste teenuste tõhustamiseks ja avalike teenuste kvaliteediga rahulolu tõstmiseks.
4. Tõsta digiteerimise ja digitaalse kultuuripärandi alast teadmist mäluasutustes, partnerorganisatsioonides ja noorte seas.
5. Luua koostöös partneritega juurde kultuuripärandi aktiivse taaskasutuse ja töötlemise võimalusi eri sektorites.
6. Suurendada elanike teadlikkust ja rahulolu kultuurivaldkonna e-teenustega.

Strateegias hinnatakse kriitiliselt senist digiteerimise korraldust mäluasutustes:

- Kultuuripärandi liikide erinev digiteerituse osakaal on tinginud olukord, kus digiteerimisel lähtutakse iga asutuse eraldiseisvast ressursist ja konkreetse asutuse kollektioonide vastu üles näidatud huvist **ega lähtuta riigi üldistest prioriteetidest ega kasutusstatistikast tervikuna**. Seetõttu eksisteerib mäluasutustes ühelt poolt digiteerimise dubleerimist ja teisalt ei jõuta ilma tõhusa koostööta terviklike digikogudeni. Ühisprojektideks puudub aga ressurss ning ning kompetents on eri haldusalades killustunud.
- Kirjeldata tõttu **puudub Eestis kriitiline mass kultuuripärandi digisisu**, mis haaraks kasutajasõbralikku ja terviklikku digiteeritud materjali üle kõikide kultuuripärandi liikide ning oleks seeläbi eelduseks, et tekiks rohkem äriteenuseid, milles digiteeritud kultuuripärandit saaks kasutada.
- Lisaks digisisule **puudub ka võimalus mäluasutuste väliselt juba digiteeritud sisu koondamiseks ning digiteeritud sisu kohta sihtgruppide tagasiside kogumiseks**, et seeläbi kaasata suuremat hulka infovajajaid, suurendada rahulolevate kasutajate arvu, vähendada asutuse füüsilisel kandjal pärandi rutiinse teenindusega seotud tegevusi ja parandada mäluasutuste ning eri sektoritega koostööd pärandi taaskasutusel.
- Kuigi Eestis tehakse kohati koostööd kultuuripärandi digiteerimiseks, säilitamiseks ja kättesaadavaks tegemiseks, jääb **vajaka koordineerimisest ja ühisest taristust**. ERR pakub varundusteenuseid oma lindirobotite baasil ning MulSis on kasutusel avaandmete platvorm. Siiski on koordineerituse tase pigem madal nii mäluasutuste vahel kui ka suhtes kogukonnaga. **MulSi avaandmete kasutajasõbralikkuse tase ja liidese töökindlus on madalad**.

Eelkirjeldatud kriitika kohaselt ei ole Eestil võrreldes teiste Euroopa riikidega võimaldanud pidada sammu Euroopa Komisjoni soovitude ja ambitsioonidega kultuuripärandi digiteerimisel, säilitamisel ja kättesaadavaks tegemisel ega ka Eesti Infoühiskonna arengukavas toodud visiooniga elujõulise Eesti kultuuriruumi osas: „Eesti kultuuripärand on tarbimiseks kogu maailmas hõlpsalt kättesaadav ja aktiivselt leviv, sealhulgas taaskasutuses (nt mash-up). Väärtuslikum osa kultuuripärandist on digiteeritud. Loodav tulevane pärand, sealhulgas veebis loodu, on kohe talletatud ning digitaalse pärandi pikaajaline säilimine tagatud.“

Lähtuvalt toodud digiteerimise kriitikast on oluline ka KDK Kanutil oma arengu kavades senine tegevus kriitiliselt üle vaadata ja leida toodud puudustele lahendusi oma arengukavas.

Teiseks oluliseks strateegia dokumendiks, millega tuleb edaspidi arvestada, on „Kultuuripärandi digiteerimine 2018-2023“ tegevuskava alamprojektide koosvõime raport“ digifailidele püstitatavate kvaliteedi nõuete kvaliteedi kohta. Kokkulepped sõlmisid tegevuskava projektigrupi kuuluvad kultuuripärandi valdkondade (dokumendid, trükised, esemed, fotod, filmid) juhid ning digiteerimise alamprojektide projektijuhid.

https://www.kul.ee/sites/kulminn/files/digiteerimise_tegevuskava_koosvoime_raport_2020.pdf

Raporti kohaselt tagavad seal toodud kokkulepped digifailide miinimumnõuete osas ning rahvusvahelised standardid alamprojektide vahelise koostöövõime „Kultuuripärandi digiteerimine 2018-2023“ tegevuskava raames.

Kahjuks on raport koostatud väga ebaühtlaselt. Rapordis puuduvad soovitud ja viited kunstiteoste ja esemete digiteerimise rahvusvaheliste standarditele ja juhenditele. Sellest tulenevalt puuduvad Eestis hetkel mäluasutuste vahelised kokkulepped pildifailide kvaliteedi miinimumnõuetele kunstiteoste ja esemete digiteerimisel. Protokollis toodud ainus viide FADGI standardile esemete digiteerimise kvaliteedi hindamisel on ekslik. Esemete pildistamise kvaliteedi nõuete puhul ei saa viidata FADGI nõuetele, sest FADGI praktikad <http://www.digitizationguidelines.gov/> on seotud eelkõige tasapinnaliste 2D objektidega (raamatukogu ja arhiivimaterjalidega).

Protokollis puuduvad samuti viited museaalide digiteerimisel ja pildistamisel muuseumides kasutatavatele KDK Kanuti poolt 2017-2019 vormistatud ja rahvusvaheliste standarditele põhinevatele juhenditele ja nende standardite arendustele KDK Kanutis 2020-2021:

https://www.muinsuskaitseamet.ee/sites/default/files/1._tasapinnaliste_museaalide_digiteerimine.pdf ja

https://www.muinsuskaitseamet.ee/sites/default/files/2._ruumiliste_museaalide_pildistamine.pdf

Need juhendid valmisid Kultuuriministeeriumi ja KDK Kanuti koostöö tulemusena ja olid museaalide digiteerimise põhiliseks arendustöök aastatel 2015-2019. Arendustöö pälvis 2018 aastal MUUSEUMIROTI nominendi tiitli. Museaalide digiteerimise juhendid ja läbiviidud rakenduskoolitused muuseumitele on aidanud tunduvalt tõsta ja ühtlustada digiteerimise taset muuseumide valdkonnas.

Järeldused

1. Riigimuseumite kogude digiteerimisel saab KDK Kanut aidata kaasa strateegia eesmärkide täitmisele selliselt, et riigimuseumidele 2022-2024 digiteerimise rakendusplaanide koostamisel planeerib koostöös muuseumitega senisest rohkem esemeid ja fotomaterjale ajavahemikust 1918-1940.
2. Arvestades asjaolu, et kavandatud strateegia alamprojektides kunstiteoseid ei digiteerita tuleks KDK Kanuti lähiaastate rakendusplaanides suurendada kunstiteoste digiteerimise mahtu ja arendustöodes leida lahendused nende kvaliteetseks digiteerimiseks.
3. Tasapinnaliste objektide digiteerimisel tuleb pildifailide kvaliteeti analüüsida lähtuvalt FADGI ja METAMORFOZE juhistest.
4. Digiteerimise kvaliteedi korratavaks tagamiseks tuleb regulaarselt investeerida olemasolevate digisüsteemide töökorras olekuks ja moderniseerimiseks.
5. Oluline on koostöö mäluasutuste digiteerijatega jõudmaks kokkuleppele pildifailide kvaliteedi tasemete osas **kunstiteoste ja esemete digiteerimisel** Eestis.
6. Asjaolu, et tulenevalt ressursinappusest ei planeerita lähiaastatel muuseumides ruumiliste objektide massilist 3D digimist, tuleb ruumiliste objektide massilisel pildindamisel kasutada endiselt digitaalse fotograafia parimat praktikat ja täiendada kehtivat eestikeelset juhendit https://www.muinsuskaitseamet.ee/sites/default/files/2._ruumiliste_museaalide_pildistamine.pdf
7. Osaleda ja olla kursis strateegia digitaristu arendustega. Osaleda kultuuripärandi digitaalse arhiveerimise, pikaajalise säilitamise ja varundamise rakenduskoolitustel.
8. Koolituste ja konsultatsioonide abil tõsta digiteerimise ja digitaalse kultuuripärandi alaseid teadmisi mäluasutustes
9. Arvestades muuseumide vahelise koostöö killustatust ja digikompetentsi vähesust otsida koostöös muuseumidega võimalusi, et aidata kaasa mäluasutustele osutatavate digiteenustega jõuda terviklike digikogudeni Eestis.

Väliskeskonna analüüs.

Kõrged kvaliteedi nõuded pärandi digiteerimisele ja pärandi digiteerimisel kasutatava pildinduse riist- ja tarkvara kõrge tehniline tase suurendab oluliselt digiteerimise arenduste maksumust. Eriti kõrged tehnilised nõuded on püstitatud fotomaterjalide ja kunstiteoste digiteerimisele.

See asjaolu tingib olukorra, kus asutuse sisese digitaristu arenguks on vaja oluliselt suuremat investeeringut kui seda asutuse eelarve võimaldab.

Senine investeeringute ebapiisavus ja -regulaarsus seab asutuse digitaristu ja töötajate kvalifikatsiooni arenguks piirid. Edasistele arendustele seab piirid ka asjaolu, et kahjuks ei osale KDK Kanut euroopa fondide poolt rahastatud kultuuripärandi digiteerimise 2020-2023 alamprojektides.

Seades sihiks digida lähiaastatel pärandit muuseumides kõrget faili kvaliteeti tagavate standardite kohaselt, tuleb leida lisainvesteeringuid ja efektiivsemalt kasutada olemasolevaid eelarvelisi ja asutuse struktuurseid võimalusi.

Pandeemia olukorras tuleb leida uusi võimalusi veebipõhisteks konsultatsioonideks ja koolitusteks.

Väliskeskonnaga suhtlus põhineb lähiaastatel senistele otse sidemetele ja koostööle partneritega pärandi digimise valdkonnas ja rakendusteaduses.

Eelistatakse teaduspõhiseid tehnilisi lähendusi. Välditakse kommerts e kvaliteedile mitte põhinevaid lahendusi.

Riist ja tarkvara arendustes eelistatakse koostööd otse digisüsteemide arendajatega ja nende poolt soovitatud kontaktisikutega.

Positsioon eesti pärandi digiteerimise maastikul

KDK Kanutil on ligi viieteist aastat olnud museaalide konserveerimise digitaalsel dokumenteerimisel ja muuseumikogude digiteerimisel juhtiv positsioon Eestis. Alates 2008. aastast on loodud standarditele vastav digitaristu. Investeeringute toel on olemasolevat taristut moderniseeritud ja hoitud töökorras. Keskus on olnud pikka aega museaalide digitaalse dokumenteerimise ja museaalide digiteerimise kompetentsikeskus.

Vaatamata pandeemiaga seotud töökäetustele dokumenteeriti 2020.a. digitaalselt 464 konserveeritud museaali (rakenduskavas planeeritud objektid) ja muuseumikogudest digiteeriti ja arhiveeriti 14 202 museaali, millest üle 40% moodustasid fotomaterjalid, ligi 20% esemed. Ülejäänud moodustasid kaardid, plakatid plaanid, kunstiteosed, käsikirjad jt 2D objektid.

Keskusel on võimekus digiteerida erineva suurusega esemeid, fotomaterjale (klaasnegatiivid, negatiivid, slaidid, positiivid) maakaarte, plakateid, graafikat, maale jt ruumilisi kunstiteoseid.

Professionaalne digitaristu, töökeskkonna ja pildifailide kvaliteedi testimise võimekus lubab osaleda keskusel unikaalse kultuuripärandi digiteerimise koostöö projektides ja hangetes (Tallinna Linnaarhiivi pärgamendikollektsiooni digiteerimine).

Lisaks riigimuseumidele pakub Keskus digiteerimise teenust, konsulteerib ja koolitab laia ringi erinevaid mäluasutusi ja pärandi huvilisi museaalide digiteerimise küsimustes.

Järeldused

Lähtuvalt sise- ja väliskeskonna analüüsist ning siseriiklikust positsioonist on KDK Kanutil oluline planeerida lähiaastateks järgmised arendustegevused

- Arvestada oma tegevuste korraldamisel Eestis mäluasutuste jaoks koostatud digiteerimise strateegia ja teiste sellega seonduvate põhitegevuste materjalidega: juriidika, standardimine, arendused, ühise taristu loomine säilitamiseks.
- Keskuse digitaristu (pildindus, digitaalne arhiveerimine) moderniseerimine ja töökorras hoidmine
- Leida võimalused töötajate kvalifikatsiooni tõstmiseks.
- Digiteeritud kultuuripärandi digifailide kvaliteedi stabiilsuse tagamiseks on oluline muuta töökeskkonna ja digisüsteemide testimine vastavalt rahvusvahelistele standarditele museaalide digiteerimise töövoos lahutamatuks osaks.
- Digiteerimise kvaliteedi standardimine ja järjepidev analüüs (töökeskkonna ja pildifailide kvaliteedi testimine)
- Pildifailide kvaliteedi analüüsiks vajaliku taristu (möötekaardid, tarkvara) standarditele vastav uuendamine.
- Museaalide digiteerimise olemasolevate juhendite arendustööd esemete ja kunstiteoste digitaalseks pildindamiseks.
- Muuseumide ja teiste huvigruppide kaasamine ja teavitamine museaalide digiteerimise arendustest (koolitused, juhendid, artiklid)

Teadustöö eesmärgid, tegevussuunad ja tegevused 2021-2024

Eesmärk 4: Kultuuripärandi digiteerimise ja konserveerimise arendus- ja uurimistegevus KDK Kanutis. Digiteerimise arendustegevuse tegevussuunad.

Muuseumikogude digiteerimise ja Kanutis teostatavate hävimisohus museaalide konserveerimise tööprotsesside digitaalse dokumenteerimise arendustööd, mis põhinevad teaduspõhisele praktikale ja mille eesmärgiks on digitaristu moderniseerimine kvaliteedi standarditele vastava digiainese loomiseks ja arhiveerimiseks. Rakenduskoolitused töötajate enesetäiendamiseks.

Tegevussuund 4.1. Museaalide digiteerimise digitaristu (pildindus, digitaalne arhiveerimine) tehniline moderniseerimine ja IT alased arendustööd.

Tegevus 4.1.1. Digiteerimise töökeskkonna ja töövoos arendus vastavalt pärandi digiteerimise standarditele ja koostöös teaduspõhiste arendajatega. Olemasoleva tehnika puuduste kaardistamine ja uute, arendajate poolt pakutavate, tehniliste lahenduste revisjon ning sobivate uute digiteerimise tehniliste lahenduste valik. Scanback, digiback, „PHASEONE“ tehnoloogia analüüs ja valitud tehnoloogia arendus Kanutis.

Tegevus 4.1.2. Eesti muuseumide kaasamine arendusteks vajalikes uurimistöodes ja rakendustes. Kaasamine aitab muuseumidel paremini aru saada uue tehnika rakenduste võimalustest ja sellest kuidas mõjutab nende digitellimuse (otsuste) põhjal loodud digiainese avaliku sektori oodatavat rahulolu ja kui oluliselt mõjutab digiainese kvaliteeti digiteerimise alane teadlikkus, digimisele eelnev kogude ettevalmistamine ja kogude prioritseerimine digiteerimiseks kultuuriväärtuse, seisundi, kasutuseesmärkide jt tunnuste järgi.

Tegevus 4.1.3. Digisüsteemide ja pildifailide kvaliteedi analüüsi taristu (möötekaardid, kvaliteedi analüüsi tarkvara ja standardid) rakendamine ja arendus vastavalt rahvusvahelistele normidele. Analüüsi tulemuste rakendamine konserveerimistöodes dokumenteerimisel ja muuseumikogude digiteerimisel Eestis. Muuseumide kaasamine, et selgitada erinevatele pärandiliikidele rahvusvaheliselt kehtestatud kvaliteedi

tasemeid ja tasemete määramisel kasutatavaid kvaliteedi standardeid. Näiteks, on oluline teada, et fotomaterjalide ja kunstiteoste digimisel loodud digiaines peab vastama standardi kõrgeimale kvaliteedi tasemele.

Tegevus 4.1.4. 3D digiteerimise arenduseks ettevalmistamine. Arendajate poolt pakutavate 3D tehniliste lahenduste revisjon ning sobiva lahenduse valik. Muuseumide kaasamine 3D digimise vajaduste väljaselgitamiseks ja põhjendatud objektide valikuks.

Tegevus 4.1.5. Rakendus- ja uurimistulemuste kirjastamine, juhendite koostamine ja rakenduskoolitused muuseumite valdkonnale ja teistele mäluasutustele.

Möödikud.

- töökeskkonna ja digisüsteemide standarditele vastavust hinnatakse valgusmöödikute, mõõtekaartide, Delt.ae jt tarkvarade abil.
- digiteerimise töövoos töökorraldamisel järgitakse selleks koostatud metoodilisi abimaterjale, juhendeid ja protsessikirjeldusi.
- digiainese kvaliteeti hinnatakse FADGI ja Metamorfoze standardite ning metaandmete standardi järgi.
- arendustööde teaduspõhisust tagab otsene koostöö digisüsteemide arendajate ja tootjatega.
- muuseumite kaasamist ja rakenduskoolituste mõjusust muuseumitele hinnatakse läbiviidavate rahulolu küsitluste alusel.

Digiteerimise tegevussuundade ja tegevuste jaotumine aastate 2021-2024 lõikes

Aasta	Arendus- ja uurimistööd	Alamtegevused	Plaanitavad tulemused
2021	<p>1. Digiteerimise töökeskkonna arendus vastavalt pärandi digiteerimise standarditele koostöös teaduspõhiste arendajatega</p> <p>2. Digiteerimise töövoos arendus koostöös muuseumitega.</p>	<p>1. Olemasoleva tehnika puuduste kaardistamine ja uute, arendajate poolt pakutavate, tehniliste lahenduste (sh tööjaam eelarhiveerimiseks) revisjon ning sobivate lahenduste valik.</p> <p>Analüüsida erinevate pildinduse tehnoloogiate (scanback, digiback ning „PHASEONE“ tehnoloogia) arenduste otstarbekust museaalide digiteerimisel. Otsida lisafinantse valitud arenduseks Kanutis.</p> <p>2. Eesti muuseumide kaasamine vajalikes uurimistöodes ja rakendustes.</p> <p>Digitellimuste vormi ja sisu täpsustamine lähtuvalt kogude digiteerimise ettevalmistamisest, digiteeritavate kogude prioritseerimisest ja pildifailide kvaliteedi vajadusest.</p>	<p>1. Tehnika moderniseerimise plaan koos selleks vajalike kulude arvestusega. Rahvusvaheliste juhiste (standardite) ja digisüsteemi võimekuse määramise tarkvara ost.</p> <p>2. Rakenduskoolitus, metoodilised abimaterjalid uue tehnikaga töötamiseks.</p> <p>3. Pildistamise juhendi arendus.</p>

2022	<p>1. Uue digiteerimise tehnika soetamine.</p> <p>2. Digisüsteemide töö ja pildifailide kvaliteedi analüüsi taristu (mõõtekaardid, kvaliteedi analüüsi tarkvara ja standardid) arendus ja rakendamine vastavalt rahvusvahelistele normidele.</p> <p>3. Arhiveerimise ja digitellimuste vormistamise sisu arendus koostöös muuseumidega.</p> <p>Märkus. Lisanduvad 2021.a. tegemata jäänud arendustööd.</p>	<p>1. Konsultatsioonid ja koostöö arendajatega</p> <p>2. Läbiviidud analüüsi alusel tasapinnalistele ja ruumilistele objektidele sobivate mõõtekaartide ja kvaliteedi määramise tarkvara valik ja rakendus.</p> <p>3. Digitellimuste vormistamise oskusteave loomine erineva seisundi, kultuuriväärtuse ja kolme erineva kvaliteeditasemega tellimuste vormistamiseks. Töötoad muuseumidele.</p>	<p>1. Mõõtekaartide ost ja juhised mõõtekaartide kasutamiseks</p> <p>2. Muuseumide valmisolek digitellimuste vormistamisel lähtuda kogude digimise prioritisatsioonist, seisundist ja kvaliteedi vajadusest.</p> <p>3. Mõõtekaartide ja tarkvara kasutamise soovitusel muuseumitele.</p>
2023	<p>1. Aastatel 2021-2023 ostetud uute digisüsteemide seadistamine ja rakendus.</p> <p>2. Mõõtekaartide kasutamise arendus muuseumides.</p> <p>Märkus. Lisanduvad 2022.a. tegemata jäänud arendustööd.</p>	<p>1. Studio renoveerimine uue tehnika optimaalseks paigaldamiseks ja töökeskkonna loomiseks.</p> <p>2. Optimaalseimate lahenduste pakkumine muuseumidele. Rakenduskoostöö.</p>	<p>1. Renoveeritud uue tehnikaga töökorras stuudio.</p> <p>2. Rakenduskoostöö tugevdamine muuseumides.</p>
2024	<p>1. Jätkub moderniseeritud ja aastatel 2021-2023 ostetud uute digisüsteemide rakendamine.</p> <p>2. 3D digiteerimise arenduseks ettevalmistamine.</p> <p>Märkus. Lisanduvad 2023.a. tegemata jäänud arendustööd.</p>	<p>1. Uue tehnikaga digiteerimise töövoogude optimeerimine.</p> <p>2. Arendajate poolt pakutavate 3D, tehniliste lahenduste revisjon ning sobivate lahenduste valik.</p> <p>3. Muuseumide kaasamine 3D digimise vajaduste väljaselgitamiseks ja objektide valikuks</p> <p>4. Töötajate 3D digiteerimise koolitus.</p>	<p>1. Koostööloostatud töövõud.</p> <p>2. 3D digimise tehnika soetamise otsused.</p> <p>3. Museaalide põhjendatud valikud 3D digiteerimise arendustöödega alustamiseks..</p>

Digiteerimise mõõdikute koondtabel:

M õ õdik/Aasta	2021	2022	2023	2024
Tehnika moderniseerimise plaan koos selleks vajalike kulude arvestusega, plaanide arv	1	1	1	1
Digis ü steemide t õ o ja pildifailide kvaliteedi anal ü üsi taristu (m õ õtekaardid, kvaliteedi anal ü üsi tarkvara ja standardid) rakendused, anal ü üsitud seadmete arv	3	4	5	5
3D digiteerimise arenduseks valmisoleku plaan				1
Arendajate koolitused osakonna t õ otajatele		1	1	1
Arendatud ja anal ü üsitud hea tasemega (Fadgi standardi kvaliteedi 3.tase , Metamorfoze light tase) digis ü steemide arv	3	4	4	5
Arendatud ja anal ü üsitud v ä ga hea tasemega (Fadgi standardi kvaliteedi 4.tase , Metamorfoze tase) digis ü steemide arv	1	2	3	3
Juhendid, metoodilised abimaterjalid	1		1	
Koolitused, konsultatsioonid tellijatele ja m ä luasutustele	2	2	2	2

SWOT analüüs**Tugevused:**

- KDK Kanut on pikaajalise traditsiooniga, museaalide standarditud digiteerimise võimekusega ja professionaalsete tõotajatega asutus.
- Eestis ainuke professionaalne unikaalse pärandi (pärgament, esemed, kunstiteosed) digiteenuste pakkuja riigimuseumidele.
- Asutuses on võimalik kaasata konservaatoreid ajalooliste objektide professionaalseks ettevalmistamiseks enne digiteerimist.
- Asutuses on selgelt mäaratletud pärandi digiteerimise arengusuunad.
- Väljakujunenud digiteerimise alane koostõo võrgustik riigimuseumide ja teiste mäluasutustega.
- Partnersuhted digisüsteemide arendajatega.
- Digiteenuste osutamise kaudu oma eratellijatele suureneb avalikkuse huvi pärandi digiteerimise vastu ja seeläbi paraneb digipärandi tarbimine ja taaskasutus.

Nõrkused:

- Muuseumide omavahelise koostöö killustatus ja muuseumide vähesed teadmised riigi üldistest prioriteetidest ja digiainese kasutusstatistikast ning valikute tegemisest kogude prioritseerimisel digiteerimiseks killustab ja vähendab digiteerimise tulemuslikkust terviklike digikogude loomisel.
- Digiteerijate ebapiisav rahastamine enesetäiendamiseks väljaspool Eestit.
- Ebaregulaarsed investeeringud digitaristu arenduseks.
- Puudub 3D digiteerimise arendus esemete digimisel
- Vähene IT profiiliga õppurite kaasamine osakonna töösse.
- Töötajate koormatus rakendusplaanide täitmisel tingib olukorra, kus napib ajaressursi arendustöödeks.
- Mäluasutustele läbiviidavate digiteerimisalaste koolituste ja konsultatsioonide ebaregulaarne ja vähene rahastamine Kultuuriministeeriumi poolt.

Võimalused:

- Leida rohkem võimalusi osaleda pikemaajalistes arenguid pakkuvates pärandi digiteerimise projektides ja seeläbi suurendada töötajate professionaalseid oskusi.
- Olla järjekindlam ja tulemuslikum plaaniliste arendustööde teostamisel.
- Leida rohkem võimalusi koostööks ülikoolide rakendusteadlastega arendustööde eesmärkide täitmisel.
- Kindlustada oma positsiooni keskse digiteenuste pakkujana muuseumidele parandades koostööd muuseumitega.
- Leida rohkem võimalusi mäluasutuste ja avalikkuse koolitamiseks

Ohud:

- Riiklik surve jätkuva investeeringute alarahastatuse vormis võib muuta unikaalse pärandi digipildinduse vähem kvaliteetseks museaalide massdigiteerimiseks.
- Odavamad ja kiiremad massdigiteerimist eelistatakse riiklikul tasemel rohkem väärtuspõhisele digimisele.
- Investeeringute puudumine lõpetab arendustööd, arenduste tegevussuunad 2021-2024 ei toimi ja keskus kaotab oma senise positsiooni digiteerimise kompetentsikeskusena muuseumide valdkonnas.
- Arendustööde puudumine muudab keskuse töö headele spetsialistidele vähem atraktiivseks.
- Madal palk ei stimuleeri noori andekaid IT õppureid mäluasutustesse tööle asuma.